

STRÖMSTADS
KOMMUN

Plan mot kränkande behandling Strömstiernaskolan 2024

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Skolans förhållningssätt och vision	3
Så här vill vi ha det på vår skola	3
Ansvarig för plan mot kränkande behandling.....	3
Kort analys av förra årets åtgärder	4
Trygghet och studiero	4
Temadagar.....	4
Hälsöfrämjande RAST-aktiviteter med möjlighet för både puls och paus	5
Uppföljning av användningen av mobiltelefoner-mobilfri skola.....	5
Trivselenkät och utredningar kränkande behandlingar	5
Årets aktuella åtgärder.....	6
Förebyggande åtgärder	6
Främjande åtgärder.....	7
Delaktighet	8
Uppföljning av genomförda åtgärder.....	8
Förebyggande åtgärder	8
Främjande åtgärder.....	8
Utvärdering av helheten	9
Bilagor.....	10
Bilaga 1. Om kränkningar sker - så här gör vi	10
Bilaga 2. De sju diskrimineringsgrunderna	11
Bilaga 3. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.....	12
Bilaga 4. Aktuella lagar	15
Bilaga 5. Skolans ordningsregler.....	16
Bilaga 6. Kontaktuppgifter till skolan	18

Inledning

Vad är kränkande behandling?

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen

Skolans förhållningssätt och vision

Så här vill vi ha det på vår skola

Så här vill vi att vårt sociala klimat ska vara:	Vi vill ha ett varmt och välkomnande socialt klimat där alla visar respekt för varandra både i ord och handling. Vi vill varandra väl och gör varandra bra.
De här normerna och värderingarna ska vår skola stå för:	Vi arbetar dagligen med vårt värdegrundsarbete, STARS -Samarbete, Trygghet, Ansvar, Respekt och Stolthet. Skolan ska vara en trygg och säker plats för alla elever oavsett bakgrund. Vi står upp för alla elevers lika värde, alla elevers rätt till utbildning och alla elevers rätt till god hälsa. Alla ska bemötas med respekt för vilka de är och vad de behöver.
Så här vill vi att vår värdegrund ska märkas i den dagliga verksamheten:	Alla elever är trygga och trivs. Vi följer våra ordningsregler, bemöter varandra med respekt och vänlighet. Vi lär tillsammans och berömmar varandra när det går bra. Vi lyfter goda exempel både på lärande och trevligt bemötande. Vi firar våra framgångar tillsammans.

Ansvarig för plan mot kränkande behandling

Skol- och verksamhetsformer som omfattas av planen:	Grundskola
Ansvarig för planen:	Rektorer: Marie-Louise Mattila, Åsa Borneland
Planen gäller för perioden:	Januari – December 2024
Så här informerar vi personalen:	På arbetsplatsträff och lokal samverkansgrupp, kontinuerlig uppföljning
Så här informerar vi barnen/eleverna:	Klassråd och elevråd, kontinuerligt i det dagliga arbetet.
Så här informerar vi vårdnadshavare:	Vklass och skolans webbsida, föräldramöten

Kort analys av förra årets åtgärder

Trygghet och studiero

Under 2023 har vi arbetat det förebyggande och främjande arbetet för att öka studieron utifrån att vi har tydliggjort vår konsekvensplan vid oönskat beteende samt vid kränkningar. Studieron skiljer sig åt mellan olika klasser, i vissa klasser är studieron god, i andra är studiero mindre bra. Det kan också skilja mellan ämnen. Det vi kan se är att framgångsfaktorerna när det gäller att skapa god studiero är ett tydligt ledarskap, gott bemötande, goda relationer samt god struktur på lektionerna.

När det gäller de beslutade förebyggande åtgärderna som vi skulle arbeta med under året så har vi arbetat med värdegrundsarbete i klasserna. Aktiviteterna har genomförts i klasserna utifrån våra värdegrundsord STARS- samarbete, trygghet, ansvar, respekt och stolthet. Vi har utifrån det arbetat med de mänskliga rättigheterna, vad är inte okej att säga till varandra och varför.

Ett sätt att öka tryggheten är att fler vuxna rör sig ute bland eleverna och vi har fem elevcoacher/skolvärdar som finns tillgängliga i korridorer och kafeterian för eleverna under raster och de erbjuder olika aktiviteter för eleverna.

SSPF har omorganiserats och skola, socialtjänst, polis och fritidsgård har ett samarbete med regelbundna möten och kontakt vid behov. Vi har även god dialog och kontinuerliga möten med socialpedagoger från socialtjänsten med specifik kunskap när det gäller medling och olika former av missbruk. Under höstterminen 2023 så har samverkansformen legat på is och ska omformas och vi invänta nya direktiv.

När det gäller de främjande insatserna som beslutades, att öka tillgänglighet för eleverna att träffa socialpedagog, skolkurator, skolsköterska och studie- och yrkesvägledare och åtgärden att det skulle finnas tydliga mottagningstider och möjlighet att mötas via Teams så har tillgängligheten ökat. Våra socialpedagoger (elevcoacher) finns tillgängliga under hela skoldagen, vi har även bemanning i matsalen för ökad tillgänglighet. Vi har kurator, skolsköterska och studie- och yrkesvägledare som har sina kontor centralt belägna i skolan nära där eleverna befinner sig.

Planen var att arrangera workshops/minimässor i kafeterian som synliggör de olika professionerna i elevhälsan och trygghetsteamet och vi har haft minimässor där elevhälsoteamet har mött elever utifrån olika teman. Planen är att fortsätta med dessa minimässor under 2024.

För att öka samarbetet mellan lärare och elevhälsan och ge eleverna det bästa stödet när det gäller både trygghet och måluppfyllelse har vi infört möjlighet till konsultationstid på våra EHT-möten samt EHT-delaktighet på teammöten.

Under höstterminen kopplades Strömstiernaskolans tre elevcoacher till varsitt team, bland annat för att främja en bättre kommunikation mellan trygghetsteamet och lärare, för att kunna underlätta arbetet med att förebygga kränkningar samt för att kunna arbeta mer effektivt med att främja trygghet i elevutrymmen.

Under hösten skapades även ett nytt mötesforum för Trygghetsteamet, där elevcoacher, skolvärdar, kurator samt utvecklingsledare ingår. Detta för att på ett mer strukturerat och målinriktat sätt kunna arbeta med att förebygga kränkningar och främja trygghet och studiero på skolan, samt för att ytterligare kunna öka kommunikationen mellan bl.a elevcoacher, EHT och skolledning.

Sammantaget ser vi att det finns flera utvecklingsområden gällande trygghet och studiero på Strömstiernaskolan, men vi ser även att vi under hösten har lagt en bra grund för detta arbete, genom att framför allt konkretisera problemområden, skapa tydliga målsättningar med vårt värdegrundsarbete samt arbeta förebyggande genom tät kommunikation med ledning och lärare.

Temadagar

Under höstens uppstartsdagar hade vi temadagar där vi arbetade intensivt med vårt värdegrundsarbete STARS, gruppövningar samt tydliggörande av våra ordningsregler. I mitten på september hade vi

temadagar, också med fokus på våra värdegrundsord där årskurs 7 hade utflykt till Rödshöjden, årskurs 8 temaarbete på Koster med no-inriktning samt årskurs 9 vandring och friluftsliv.

Hälsofrämjande RAST-aktiviteter med möjlighet för både puls och paus

När det gäller rastaktiviteter så finns det en hel del att göra på rasterna, många spela att låna, pingis att spela, vi har även anordnat pingisturneringar, olika fredagsaktiviteter såsom pyssel, karaoke och t ex `spika snabbare än din rektor` har genomförts. Vi har också ett fint bibliotek där det finns möjlighet att låna böcker och sitta och ta det lugnt. Vi har köpt in nya möbler till cafeterian som gör att det känns trevligare att umgås där och det finns även platser för att sitta och plugga på raster om man vill. Elevrådet har haft ansvar för vissa aktiviteter och skapat grupper med ansvar för genomförande av dem.

Uppföljning av användningen av mobiltelefoner-mobilfri skola

Under förra läsåret fördes det diskussioner angående att ha en mobilfri skola i klassråd och elevråd. Nu har eleverna och personalen utvärderat våra ordningsregler, där är en av reglerna är att mobiltelefonerna ska lämnas in och återlämnas efter dagens slut. Vi ser dock att den otillåtna mobilanvändningen ökat. Under förra läsåret har reglerna kring mobiltelefonerna varit utmanande att efterleva. Eleverna har inte lämnat in mobilerna utifrån de regler som vi har. Vid utvärderingen av ordningsreglerna så ser vi att det finns ett önskemål från elevernas sida och elevråd att eleverna ska få ha mobilerna under raster för att sedan lämna in dem i anslutning till lektioner, alternativt att ha dem i sina skåp. Vi kommer att införa nya regler kring mobilanvändning, se mobilrutiner under ordningsregler.

Trivselenkät och utredningar kränkande behandlingar

När en elev känner sig utsatt genomför skolan en utredning av kränkande behandling och vidtar antingen direktåtgärder eller upprättar en handlingsplan med uppföljning. Trygghetsteamet har en specifik uppgift att hantera och handleda i kränkingsärenden samt trygga upp i allmänna områden i skolan. Det finns god rutin för utredningarna med det nya systemet Drafit. Vi ser fortsatt i våra utredningar under året att vi behöver arbeta mer med elevernas inställning till hur man är mot varandra och kommunicerar verbalt med varandra. Det ingår i värdegrundsarbetet i alla klasser under 2023. Vi har börjat arbeta aktivt med vår konsekvenstrappa, se nedan, och det har haft effekt och tydlighet när det gäller hur vi ska gå till väga för att hantera kränkingsärenden.

Antal kränkingsanmälningar som gjordes under våren, föregående läsår är för lågt, kränkingsärenden har utretts men anmälningarna har ibland uteblivit. Elevhälsan ser också att behovet av att ha en samsyn och tydlighet för hantering av kränkningar. Det har också varit oklart vem som haft ansvar för att göra kränkingsanmälan tidigare och att det har funnits en rädsla för att ta tag i vissa problem och händelser tidigare men det är mer stabilt nu. Sen i höstas syns en ökning av kränkingsanmälningarna vilket högst troligen inte innebär fler kränkningar men däremot fler anmälningar.

Vi har under hösten påbörjat ett förebyggande arbete bland annat genom rastaktiviteter på fredagar eftersom det konstaterats att mycket hände på fredagar, genom ett påbörjat värdegrundsarbete genom STARS-dagar (Stolthet, Trygghet, Ansvar, Respekt och Samarbete) samt skapande av vårt trygghetsteam.

Under 2023 upprättades 68 kränkingsärenden på Strömstiernaskolan. Av antalet avslutade ärenden (56 stycken) har ca 30% (17 stycken) bedömts som att ej vara en kränkning.

Av de ärenden som bedömts som kränkande enligt skollagen under 2023 kan vi se en tydlig fördelning gällande variabeln kön, då pojkar primärt varit den utsättande parten (~72%) samt att pojkar även varit de som i högst utsträckning blivit utsatta för kränkande behandling (~58%).

Andelen flickor i rollen som utsättare ligger jämförelsevis under år 2023 på ~7%, samt i rollen som utsatt för kränkningar på ~31%. De mest förekommande typerna av kränkningar under 2023 var fysiska (32%), verbala (30%) samt trakasserier (16%).

Den vanligaste formen av kränkningar i dessa årskurser är verbal, 35%, följt av fysisk, 25%.

I relation till trivselenkäten som skickades ut under höstterminen 2023 framkommer att 52 elever känt sig utanför, retade eller illa behandlade på skolan under läsåret. 233 personer upplever att de inte blivit det. Gällande trivsel på skolan så upplever ca 86% (247 st.) att de trivs på skolan, och ca 14% (38 st.) att de inte gör det. 84,9% (242 st.) känner sig också trygga i skolan, medan 15,2% (43 st.) inte gör det. Dock har både tryggheten, studieron ökat över tid och utsatthet av kränkningar minskat över tid. Se nedanstående redovisning av trivselenkäten som genomförts de senaste åren.

Den vanligaste platsen för kränkningar är, årskursoberoende, korridorer. Detta är utrymmen där vi i personalen kan rikta insatser väldigt konkret för att förebygga att kränkande behandling sker, bland annat genom kontinuerlig och regelbunden närvaro i elevutrymmen, framför allt korridorerna, samt uppmärksamma och kommunicera vidare om det sker kränkningar i klassrummen.

	VT 20	VT 21	HT 21	VT 22	HT 22	VT 23	HT 23
Hur trygg känner du dig på din skola							
Jag känner mig trygg	84%	85%	79%	75%	71%	78%	85%
Jag känner mig inte trygg	13%	12%	19%	21%	25%	19%	12%
Vet ej	3%	3%	2%	4%	4%	3%	3%
Får du studiero i din klass							
Jag får studiero i min klass	65%	66%	60%	57%	70%	62%	66%
Jag får inte studiero i min klass	32%	31%	37%	39%	27%	35%	30%
Vet ej	3%	3%	3%	4%	3%	3%	4%
Har du känt dig utanför, retad eller illa behandlad under läsåret							
Nej.	68%	73%	74%	72%	75%	70%	81%
Ja - av elev	25%	23%	22%	21%	15%	23%	15%
Ja - av personal	7%	4%	4%	7%	9%	7%	4%

Årets aktuella åtgärder

Förebyggande åtgärder

Identifierad risk	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Skolform: Grundskola åk 7-9			
Inte tillfredställande studiero på lektionerna.	Implementering av Strömstierna- lektionen samt utvärdering av den. Vi ska hålla oss till konsekvensplanen och följa upp överenskommelser systematiskt.	Ökad studiero på lektionerna.	Pågående och utvärderas. All personal på skolan.
Skadegörelse och klotter i korridorer	Använda oss av konsekvenstrappan och kontinuerlig uppföljning, se ordningsreglerna. Vi ska snabbt återställa och avlägsna klotter och se till att klasser och mentorer håller efter våra gemensamma utrymmen. Ökad vuxennärvaro i allmänna utrymmen.	Öka tryggheten i korridorerna och på raster.	Pågående och kontinuerlig uppföljning av mentor och elevcoach Teamen gör scheman för att hålla efter våra utrymmen enligt scheman. Skolvärdar åtgärdar och dokumenterar för att systematiskt följa upp. Alla vuxna på skolan.

Identifierad risk	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Det förekommer kränkningar, skojbråk och trakasserier	Anmäla och utreda händelser i vårt system Draftit. Markera och avbryta när vi hör och ser kränkningar.	Eliminera kränkningar, skojbråk och trakasserier.	Vid kränkningar upprättas anmälan och utreds skyndsamt av mentor och elevcoach. Konsekvensplanen används av all personal.
Otrygga platser på skolan	Tryggare skola gör en kartläggning som skapar ett underlag för ytterligare åtgärder.	Öka tryggheten på skolan.	Start januari 2024 och åtgärder utifrån kartläggning genomförs under våren 2024. Skolledning ansvarar.
Mobiltelefon-användande trots mobilförbud	Belöning för de klasser/ årskurser som hanterar inlämningar på ett bra sätt. Insatser för att följa upp arbetet med mobilfri skola, utvärdering av arbetet med elever och personal.	Skapa bättre arbetsro, trygghet och förebygga kränkningar på nätet.	Pågående arbete under hela året. Arbete och utvärdering av mobilfri skola med alla klasser samt utvärdering i och med upprättande av nya ordningsregler, all personal ansvarar.

Främjande åtgärder

Identifierade friskfaktorer	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Skolform: Grundskola åk 7-9			
Uppföljningar av trygghet och trivsel kontinuerligt	Trivselenkät fler gånger/ år. Använda oss regelbundet av utvärderingsverktyget Barometer.	Öka trygghet och trivsel på skolan.	4 ggr/läsår, mentor och skolledning. Barometern ska användas regelbundet i undervisningen, ansvariga mentorer och ämneslärare.
Arbeta med vårt värdegrundsarbete STARS	Kontinuerligt arbeta med värdegrundsarbetet under mentorstid och i undervisningen.	Öka trygghet och trivsel på skolan och skapa en medvetenhet om värdegrundsarbete	Kontinuerligt med elever och personal. Teamen och skolledning är ansvariga.
Teamarbete för personalen	Skapa team som arbetar tillsammans kring årskurserna.	Ett bra samarbete kring våra elever som skapar trygghet för eleverna	Kontinuerligt, teammöten varje vecka, alla team är ansvariga.
Kartläggning av skolans trygghetsarbete	Tryggare skola gör en kartläggning som skapar ett underlag för ytterligare åtgärder.	Öka tryggheten och säkerheten på skolan.	Start januari 2024 och åtgärder utifrån kartläggning genomförs under våren 2024. Skolledning ansvarar.
Hälsosamtal	Hälsosamtal åk 8.	Kartläggning av elevernas mående, underlag för vårt vidare arbete.	Skolsköterska, teamen och skolledning enligt årshjul.

Identifierade friskfaktorer	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Ha en tillgänglig lärmiljö	Bokcirkel i relationellt ledarskap för pedagogisk personal. Arbeta både med den fysiska och sociala arbetsmiljön.	Öka den tillgängliga lärmiljön för alla våra elever, både den fysiska och sociala lärmiljön.	Bokcirkeln enligt särskilt schema. Vi håller kontinuerligt på att förbättra vår fysiska och därmed även vår sociala arbetsmiljö. Skolledning och förstelärarna ansvarar.
Aktivt klassråd och elevråd	Vi har klassråd, elevråd samt elevrådsstyrelsemöten en gång/månad.	Skapa god delaktighet för eleverna.	All personal på skolan. Elevcoacher och skolledning ansvarar för elevrådet.

Delaktighet

Så här har vi möjliggjort delaktighet

Samverkan	
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med elever?	Vid avstämningar på klassråd och elevråd. Trivselenkät två gånger per år.
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med personal?	På arbetsplatsträff, elevhälsoteam och teammöten.
Hur har vårdnadshavare deltagit i arbetet?	Information i Vklass och på föräldramöten.

Uppföljning av genomförda åtgärder

Förebyggande åtgärder

Här kommer vi att följa upp de förebyggande åtgärderna vid årets slut.

Vilken förebyggande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Skolform: Grundskola åk 7-9		

Främjande åtgärder

Här kommer vi att följa upp de främjande åtgärderna vid årets slut.

Vilken främjande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Skolform: Grundskola åk 7-9		

Vilken främjande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?

Utvärdering av helheten

Här kommer vi att utvärdera vår plan mot kränkande behandling vid årets slut.

Bilagor

Bilaga 1. Om kränkningar sker – så här gör vi

Rutin kränkande behandling

Skollag (2010:800) Skollagen 6 Kapitlet 9 och 10 §§ regleras bestämmelserna kring skyldigheterna att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling:

Personal

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Rektor

En rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till huvudmannen.

Huvudman

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de upplevda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Delegation

Enligt Barn och utbildningsnämndens delegationsordning ska rektor skyndsamt utreda och i förekommande fall, vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Anmälan till huvudman

Anmälan om kränkande behandling till huvudmannen ska ske enligt följande.

Barn/barn eller elev/elev

1. När personal får kännedom eller har misstanke om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av barn/elev ska detta anmälas skyndsamt digitalt i systemet Visma Draftit.
2. Rektor tillsammans med socialpedagog ansvarar för att utreda samt att åtgärder vidtas och följs upp gällande kränkande behandling barn/barn och elev/elev.
3. Den färdigställda utredningen till respektive skolchef via Visma Draftit och diarieförs i W3D3.

Barn/vuxen eller elev/vuxen

1. När rektor får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av vuxen ska detta anmälas till huvudmannen. Anmälan görs via respektive skolchef.
2. Rektor ansvarar för utredningen och tar vid behov hjälp av den centrala elevhälsan och kommunens HR avdelning.
3. Den färdigställda utredningen diarieförs i W3D3 samt i förvaltningens personalarkiv Novi.

Bilaga 2. De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning. Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder i stället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

Kön. Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Könsdiskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Könsoverskridande identitet eller uttryck. När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Sexuell läggning. Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell. Heteronormen styr mer än vad vi tror när det gäller miljö och tilltal på skolan och i bemötande av barn och vårdnadshavare.

Etnicitet. När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella minoriteter är etniska minoriteter.

Religion eller annan trosuppfattning. Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

Bilaga 3. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering handlar om missgynnande. Diskriminering innebär att en elev missgynnas på grundval av någon av de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna: " kön " könsidentitet eller uttryck " etnisk tillhörighet " religion eller annan trosuppfattning " funktionsnedsättning " sexuell läggning " ålder. Diskriminering förutsätter ett maktunderläge hos den som utsätts för det. Det betyder att lärare eller annan personal på skolan eller förskolan kan diskriminera eleven eller barnet. Elever i skola och i fritidshem och barn i förskola kan däremot inte diskriminera varandra.

Kränkande behandling är "ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet" och som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Ibland kan det vara svårt att urskilja om uppträdandet handlar om trakasserier eller kränkande behandling, men det spelar mindre roll. Huvudmannens ansvar att utreda och åtgärda är det samma. Trakasserier och kränkningar kan ske barn och elever emellan, men det kan också vara personalen som kränker eller trakasserar barnet eller eleven.

Vad är direkt diskriminering?

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

Vad är indirekt diskriminering?

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering

- Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

Vad är bristande tillgänglighet?

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

Vad är instruktion att diskriminera?

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

Vad är trakasserier?

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Den som trakasserar har inte ett maktövertag, det betyder att en elev kan trakassera en annan elev. Exempel på trakasserier är att kalla någon för bög, hora, CP, mongo eller dampunge. Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Vad är sexuella trakasserier?

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som är utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserierna behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

Vad är mobbning?

Mobbning äger rum när någon blir utsatt för kränkningar och/eller trakasserier av en eller flera personer vid flera olika tillfällen. Den som är utsatt för mobbning kan uppleva sig i underläge och ha svårt att försvara sig. Skolverkets definition av mobbning är ”en upprepad negativ handling som inbegriper att någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.” Det som kallas mobbning eller kränkande behandling kan ibland vara rent brottsliga handlingar, såsom misshandel och olaga hot.

Vad är kränkande behandling?

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enstaka eller upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar, tafsningar och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Kränkande behandling kan också ske mellan vuxna och barn.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

Vad är repressalier?

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vad är de nationella minoriteterna?

I samband med diskrimineringsgrunderna etnicitet och religion är det viktigt att lyfta de fem erkända nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessa grupper är etniska och/eller religiösa minoriteter och skyddas därmed även av diskrimineringslagen. Enligt FN:s definition är

samerna dessutom urfolk. De historiska minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Gemensamt för minoritetsgrupperna är att de har befolkat Sverige under lång tid samt att de utgör grupper med en uttalad samhörighet. De har även en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. De nationella minoriteterna har under olika perioder varit utsatta, marginaliserade och kränkta. Det finns en mörk historia med bland annat rasbiologisk forskning, tvångsassimilering, tvångsflyttningar, tvångssteriliseringar samt barn som togs ifrån sina föräldrar när de började skolan och fick inte längre använda sitt eget språk och lära sin kultur. Än i dag har många barn som tillhör nationella minoriteter erfarenheter av diskriminering och trakasserier.

Enligt lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är kommunen ovillkorligt skyldig att informera vårdnadshavarna om de särskilda rättigheter som gäller i våra skolor för nationella minoritetsbarn. De särskilda rättigheterna innebär att det allmänna ska främja och skydda de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och språk i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. Enligt skollag ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning oavsett elevens umgängesspråk i hemmet, elevens förkunskaper i språket eller antal elever som vill läsa språket som modersmål.

Bilaga 4. Aktuella lagar

Diskrimineringslag (2008:567)

Enligt diskrimineringslag ska varje skola ha aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan ska dokumentera sitt arbete med aktiva åtgärder genom att systematiskt undersöka, analysera, åtgärda och följa upp skolans arbete. Dessa aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande genom hela året. Skolan ska även dokumentera hur samverkan med elever, personal och vårdnadshavare har skett.

Skollag (2010:800)

Enligt skollag ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling av elever. Planen ska redogöra hur skolan arbetar förebyggande och förhindrade så att ingen elev kränks. Planen ska även innehålla en redogörelse för åtgärder från det föregående året och för det kommande året (6 kap 8 §).

Bilaga 5. Skolans ordningsregler

Ordningsregler Strömstiernaskolan

Samarbete

Alla ska arbeta tillsammans för att bidra till en god arbetsmiljö både ute och inne där alla elever ges möjlighet att fokusera på sina studier.

Trygghet

Alla ska bidra till en lugn och trygg skol- och lärmiljö under hela skoldagen där våld inte tolereras i någon form, exempelvis kränkande språkbruk eller ”skojbråk”.

Ansvar

Alla ska komma i tid till lektioner och ha med sig rätt material och följa skolans mobilrutiner och använda digital utrustning enligt lärarens instruktioner.

Respekt

Alla ska visa respekt för varandra genom ett trevligt och inkluderande bemötande. Alla ska accepteras för den man är. På skolan använder vi inte: alkohol, droger, nikotinprodukter, vape, och dricker inte energidryck.

Stolthet

Genom att följa våra ordningsregler, vår värdegrund och med fokus på lärande så skapar vi en gemensam stolthet för vår skola.

Mobilrutiner

Utan mobilen i närheten blir uppmärksamheten större och inläringen förbättras. Därför har vi som utgångspunkt mobilfria zoner.

- Mobilfria zoner på skolan är lektionssalar och omklädningsrum.
- Mobilen lämnas i skåpet under lektionstid om inte läraren bestämmer något annat.
- Om mobiltelefonen trots detta stör undervisningen omhändertas den och lämnas åter i enlighet med konsekvensplanen och skollagen.
- Skolan är en offentlig miljö och otillåten filmning och fotografering hanteras enligt bestämmelser i skollag.
- Viktigt att tänka på! Skolan tar inte ansvar för eller ersätter förlust av enskilda elevers ägodelar eller värdesaker.

Konsekvensplanen

Om steg 1 fungerar, stannar vi där. Annars går vi vidare till steg 2, steg 3 och så vidare.

1. Den vuxen som ser en elev bryta mot reglerna tar genast ett samtal med eleven utan att konflikt uppstår. Vid behov meddelar lärare mentor.
2. Telefon/mejlkontakt med vårdnadshavare (av ämneslärare om det sker på lektion. Ämnesläraren informerar mentor, tar behov hjälp av elevcoach).
3. Vårdnadshavare kallas till skolan. Handlingsplan med mentor.
4. Vårdnadshavare kallas till skolan. Handlingsplan med mentor/elevcoach och
5. skolledning och ev. EHT-personal.
6. Skulle inte ovan hjälpa finns alternativ som skriftlig varning, klassbyte, avstängning, annan skolplacering och hjälp hos sociala myndigheter etc.

Vid ordningsstörande uppträdande har skolan rätt enligt skollagens 5 kap (2010:800) att besluta om:

- tillsägelse och utvisning ur undervisningslokalen enligt 5 kap. 7 § skollagen (2010:800)
- kvarsittning enligt 5 kap 8 § skollagen (2010:800)
- omhändertagande av föremål enligt 5 kap 22-23 § skollagen (2010:800)

Utredning enligt 5 kap. 9-10 § skollagen (2010:800) som kan leda till åtgärder som:

- skriftlig varning enligt 5 kap. 11 § skollagen (2010:800)
- tillfällig omplacering 5 kap 12 § skollagen (2010:800)
- tillfällig omplacering till annan skolenhet 5 kap 13 § (2010:800)
- avstängning i vissa obligatoriska skolformer 5 kap 14 § (2010:800)

Konsekvenser vid misstanke om brott och vid skadegörelse.

- Vid misstanke om brott kontaktas polis och polisanmälan kan komma att göras från skolan.
- Om en elev på grund av oaktsamhet eller slarv förstör skolans egendom kan skolan komma att ställa krav på ersättning. Detta kan till exempel gälla borttappat lånat material, skadegörelse på fastigheten eller kostnader som uppstår i samband med sabotage.

Bilaga 6. Kontaktuppgifter till skolan

Funktion	Namn	Telefonnummer	E-postadress
Rektor	Marie-Louise Mattila	0526-192 15	marie-louise.mattila@stromstad.se
Biträdande rektor	Åsa Borneland	0526-195 36	asa.borneland@stromstad.se
Speciallärare	Paulina Dahl Jenny Ottosson Jonna Larsen	0526-190 00 0526-190 00 0526-190 00	paulina.dahl@stromstad.se jenny.ottosson@stromstad.se jonna.larsen@stromstad.se
Specialpedagog	Kristina Sjöblom	0526-190 00	kristina.sjoblom@stromstad.se
Skolsköterska	Veronica Böhn	0526-192 56	veronica.bohn@stromstad.se
Skolkurator	Anna Wetterlind Hustoft	0526-191 93	anna.wetterlindhustoft@stromstad.se
Skolpsykolog	Sofie Fridvind	0526-192 72	sofie.fridvind@stromstad.se